

горію «У», а керівникам змінити стиль управління з авторитарного на демократичний.

ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Райна Д.О.

Науковий керівник – Можайкіна Н.В., канд. екон. наук, доцент

Трудова міграція в останні роки стала одним з найбільш поширених явищ на Україні. Втомившись від відсутності реформ і очікування кращих економічних умов життя в Україні, мільйони співгромадян намагаються поліпшити свій фінансовий стан і реалізувати кар'єрні очікування в інших країнах. Найчастіше такими країнами виступають країни Європи, такі як Польща, Італія, Іспанія, Португалія, Німеччина, Чехія та деякі інші країни Північної Європи. Точних даних, скільки співвітчизників зараз працює за кордоном, немає, оскільки при виїзді з країни фіксується лише факт, а не мета виїзду. Однак за оцінками Держслужби зайнятості, зараз за кордоном працює понад 5,5 млн українців. Ринок праці українських трудових мігрантів останнім часом розширився в Італії та Польщі відзначається найбільша частка осіб без офіційного статусу. І саме в цих країнах (відповідно 78,1 % та 75,6 % загальної кількості трудових мігрантів) працювали за наймом у домогосподарствах. А робота на підприємствах, в установах, організаціях частіше спостерігається у країнах, де мігранти легалізувалися, отримали дозвіл на проживання та на роботу (Чеська Республіка, Португалія, Іспанія) або мали тимчасову реєстрацію (Угорщина). Розмір зарплати вітчизняних працівників за кордоном становить 30–60 % від суми, яку отримують постійні мешканці країн-реципієнтів за таку саму роботу. Проте цей заробіток втричі більший, ніж в одного штатного працівника, зайнятого в економіці України. До того ж наші співвітчизники не висувають надто високих вимог щодо умов праці та побуту, а це вигідно роботодавцям.

Але при цьому всьому, перебуваючи за кордоном, наші заробітчани зіштовхуються з низкою проблем, пов'язаних із нелегальним перебуванням, наслідком цього стає їх соціальна незахищеність, залежність від роботодавців і посередників. У Чеській Республіці, Португалії та Іспанії – понад половина трудових мігрантів з України отримали дозвіл на проживання та на роботу. В Італії відповідна частка склала 31,9 %, в Угорщині та Польщі – близько 22 %. Тим, хто перебуває у нелегальному становищі, досить часто заробітна плата затримується. Важливе значення у сфері соціального захисту трудових українських мігрантів має соціальне страхування. Найбільша частка охоплення мі-

грантів соціальним страхуванням у країнах, де трудові відносини частіше оформлені офіційно – в Іспанії, Угорщині, Чеській Республіці. Проте, незважаючи на ці обставини, більшість трудових мігрантів, а саме 67,3 % загальної кількості, задоволені роботою за кордоном. Якщо врахувати, що величезна кількість наших заробітчан працює нелегально, то контакти з дитиною дуже скорочуються, обмежуючись або листуванням, або візитами раз на кілька місяців. Значна проблема відсутності інформаційного забезпечення щодо особливостей трудового і міграційного законодавства країни перебування та проблема безпечно-го та доступного переказу коштів з-за кордону в Україну.

Еміграція набрала загрозливих для нашої держави масштабів. Вона вже є питанням національної безпеки. Дієвим засобом проти трудової міграції може бути динамізація економічного розвитку, зростання економічної активності та зайнятості населення, а на цій основі підвищення життєвого рівня. На сьогодні необхідно враховувати міграційну ситуацію під час розроблення економічних і соціальних програм, виходячи з особливостей конкретних регіонів. Варто вести мову про необхідність адресно вирішувати проблеми працевлаштування на рідній землі, дбати про зростання заробітної плати та розвиток соціальної сфери, щоб попереджати можливість обезлюднення найураженіших еміграцією місцевостей.

Державна міграційна політика України в питаннях тимчасового виїзду громадян за кордон з метою працевлаштування повинна: створити умови для мінімізації стихійної зовнішньої трудової міграції громадян України; встановити належний контроль за зовнішньою трудовою міграцією, припинити діяльність комерційних посередницьких структур, що незаконно займаються організацією зовнішньої трудової міграції; створити соціально-економічні умови для інвестицій в економіку держави коштів трудящих-мігрантів; забезпечити піклування та захист громадян України, які тимчасово перебувають за кордоном; з метою легалізації грошових переказів встановити пільгові умови для їх здійснення, а саме: законодавчо закріпити спрощену систему грошових переказів з-за кордону, зменшити оплату за банківські послуги; піклуючись про збереження нашими громадянами, які тимчасово перебувають на заробітках поза межами України, національної ідентичності, необхідно забезпечити зв'язок заробітчан з Україною шляхом створення умов для їх національно-культурного життя за кордоном, організації клубів, бібліотек, недільних шкіл; максимально використувати потенціал громадських об'єднань українців за кордоном, зокрема через активну роботу Ради з питань трудової міграції громадян України при Кабінеті Міністрів України.